

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 11 marca 2014 r.

DOLiS/DEC-207/14/18471,18473

dot.

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267) i art. 12 pkt 2, art. 22 i art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani M.K., na udostępnienie przez Dyrektora Zespołu Szkół w W., danych osobowych jej małoletniego syna, Mi.K., zawartych w protokole powypadkowym z dnia [...] lutego 2012 r. sporządzonym przez Dyrektora Zespołu Szkół w W., osobom nieupoważnionym,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani M.K., zwanej dalej Skarżącą, na udostępnienie przez Dyrektora Zespołu Szkół w W., zwanego dalej Dyrektorem, danych osobowych jej małoletniego syna, Mi.K., zawartych w protokole powypadkowym z dnia [...] lutego 2012 r. sporządzonym przez Dyrektora Zespołu Szkół w W., osobom nieupoważnionym.

W treści skargi Skarżąca wskazała, iż cyt.: „(...) w Zespole Szkół w W. mogło dojść do bezprawnego przetwarzania danych osobowych zawartych w protokole powypadkowym z dnia [...] luty 2012 r. wypadku, którego doznał mój [Skarżącej] syn – Mi.K.. (...) Dyrekcja Zespołu Szkół w W. dokonała – moim [Skarżącej] zdaniem – bezprawnego rozpowszechniania danych osobowych zawartych w ww. protokole. Został on bowiem udostępniony rodzicom uczniów, którzy byli świadkami (sprawcami) przedmiotowych zdarzeń (...) w związku z powyższym naruszeniem dokonywane są prawdopodobnie dalsze bezprawne przetwarzania danych osobowych mojego [Skarżącej] syna. Z informacji, które bez wątplenia ustaliłam [Skarżąca], dokument ten został przez ww. osoby użyty w postępowaniu poprawczym wszczętym przeciwko dzieciom ww. osób”.

W związku z powyższym Skarżąca wniosła o cyt.: „(...) wszczęcie postępowania mającego na celu ustalenie czy przetwarzanie danych osobowych, w tym tzw. danych intymnych, mojego [Skarżącej] syna w Zespole Szkół w W. miało podstawę prawną, a jeśli nie – wszczęcie stosownego postępowania

mającego na celu ustalenie osób odpowiedzialnych za dokonanie ww. naruszenia ustawy o ochronie danych osobowych poprzez bezprawne przetwarzanie danych osobowych mojego [Skarżące] syna”.

Na podstawie materiału dowodowego zebranego w toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie, Generalny Inspektor ustalił następujący stan faktyczny.

- 1) W dniu [...] lutego 2012 r. małoletni syn Skarżące, Mi.K., uległ wypadkowi na terenie Zespołu Szkół w W.
- 2) Na skutek ww. zdarzenia został powołany Zespół powypadkowy w składzie: Pan J.K. – społeczny inspektor pracy oraz Pani A.F. – nauczyciel, wychowawca klasy. Zespół ten w dniach [...] lutego 2012 r. dokonał ustaleń dotyczących okoliczności przyczyn ww. wypadku.
- 3) W dniu [...] lutego 2012 r. został sporządzony protokół powypadkowy, w którym jako świadków wypadku wskazano: D.S., K.P., I.K., F.L. oraz K.K..
- 4) Z opisu wypadku zamieszczonego w ww. protokole wynika, iż D.S., K.P. oraz I.K. byli uczestnikami wypadku, któremu uległ małoletni syn Skarżące, Mi. K.. Ponadto w protokole jako rodzaj i opis urazu wskazano cyt.: „widoczne poprzeczne lekkie zaczerwienienie na wysokości mostka”.
- 5) Dyrektor Zespołu Szkół w W. udostępnił na rzecz rodziców ww. osób ww. protokół, ponieważ, jak wskazał w wyjaśnieniach złożonych przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, cyt.: „(...) byli [rodzice uczestniczących w wypadku uczniów] osobami zainteresowanym w rozstrzygnięciu sprawy, wobec czego ich opiekunowie prawni mogli żądać wydania kopii dokumentu, który ich dotyczył, zarówno na podstawie przepisów KPA, jak i zgodnie z art. 51 ust. 3 Konstytucji RP (...)”.
- 6) Ponadto Dyrektor, w swoich wyjaśnieniach przed Generalnym Inspektorem, powołał się na okoliczność, iż cyt.: „(...) rodzice uczniów zgłosili się z pismem z Sądu Rodzinnego w J., z którego wynika, iż przeciwko ich dzieciom wszczęto postępowanie, gdyż Pani M.K. złożyła dnia [...] września 2012 r. zawiadomienie do Sądu, że uczniowie I.K., D.S. i K.P. dopuścili się w dniu [...] lutego 2012 r. czynu karalnego, który według Sądu miał polegać na tym, że na terenie Szkoły w W. »działając wspólnie i w porozumieniu pobili Mi.K. w ten sposób, że kopali i uderzali go po całym ciele, a następnie zepchnęli ze schodów, powodując u niego obrażenia w postaci krwiaka okolicy potylicznej lewej, krwiaka nadbrzusza z otarciem naskórka, bolesności okolicy łądźwiowej«”.

Mając na uwadze powyższe, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwana dalej ustawą, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy). Przetwarzanie może być uznane za zgodne z prawem jedynie wówczas, gdy administrator danych wykaże się spełnieniem co najmniej jednej z materialnych przesłanek przetwarzania danych osobowych.

Wobec okoliczności, że w niniejszej sprawie Skarżąca zakwestionowała przetwarzanie informacji zawartych w protokole powypadkowym jej syna, Mi.K., w szczególności w zakresie dotyczącym informacji o stanie zdrowia, wskazać należy, iż przesłanki dopuszczające przetwarzanie tzw. wrażliwych danych osobowych zostały określone w art. 27 ust 1 ustawy, który stanowi, iż zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym oraz danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Powołany przepis wprowadza zatem zakaz przetwarzania, a co za tym idzie, udostępniania danych odnoszących się do stanu zdrowia. Istnieją jednak pewne przesłanki, o których mowa w ustawie (art. 27 ust 2 ustawy), dopuszczające przetwarzanie tego typu danych.

W świetle przepisów powołanego aktu prawnego, podstawowym obowiązkiem każdego administratora jest przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek określonych w ustawie. Analiza niniejszej sprawy pod kątem legalności udostępnienia danych wrażliwych Mi.K. przez Dyrektora Zespołu Szkół na rzecz rodziców uczniów uczestniczących w wypadku powinna być dokonana w kontekście przepisu art. 27 ust 2 pkt 2 ustawy, który stanowi, iż przetwarzanie danych szczególnie chronionych jest dopuszczalne w sytuacji, gdy przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony. Tym samym ustawa o ochronie danych osobowych odsyła do przepisów szczególnych, regulujących działalność określonych podmiotów i instytucji, wskazujących w jakich przypadkach i w jakim zakresie mogą one przetwarzać dane osobowe, aby obowiązki i uprawnienia nałożone na nie mocą tych przepisów mogły być realizowane.

Szczegółowy tryb postępowania w przypadku wypadku mającego miejsce w placówce oświatowej został określony w wydanym w oparciu o art. 95a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 z późn. zm.) rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.). Przepisy ww. rozporządzenia przewidują konieczność powołania zespołu powypadkowego, którego członków powołuje dyrektor. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy. Wzór protokołu powypadkowego jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia. W skład zespołu wchodzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społeczny inspektor pracy. Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z ww. osób, dyrektor powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły lub placówki przeszkolonego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (§ 43 ust. 1 pkt 1-5). Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się: 1) poszkodowanego pełnoletniego; 2) rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego (§ 45 ust. 1). Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole lub placówce. Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek (§ 46.). Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor (§ 47). W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (§ 52). Ww. przepis prawa szczegółowo reguluje kwestie udostępniania protokołu powypadkowego. Wobec powyższego zaakcentować należy, iż rodzice uczniów

uczestniczących w wypadku nie byli osobami uprawnionymi, w myśl § 46 ust. 1 ww. rozporządzenia, do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego. Ponadto podkreślić należy, iż nie istnieją również inne przepisy żadnej ustawy, które zezwalałyby na takie udostępnienie. W związku z tym ponownie wskazać należy, iż ww. udostępnienie przez Dyrektora Szkoły danych osobowych małoletniego Mi.K. zawartych w protokole powypadkowym na rzecz rodziców uczniów uczestniczących w wypadku odbyło się bez podstawy prawnej.

Ponadto odnosząc się do twierdzenia Dyrektora, jakoby udostępnił ww. protokół celem przedłożenia go do Sądu Rodzinnego przez rodziców uczniów uczestniczących w wypadku, należy wskazać, iż zgodnie z art. 248 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101), zwanej dalej Kpc, każdy obowiązany jest przedstawić na zarządzenie sądu w oznaczonym terminie i miejscu dokument znajdujący się w jego posiadaniu i stanowiący dowód faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że dokument zawiera informacje niejawne. W kontekście powyższego, w sytuacji gdy dane małoletniego Mi.K. zawarte w protokole powypadkowym, mogą być pozyskane w trybie uregulowanym przepisami Kpc przez organ publiczny jakim jest sąd w toku prowadzonego przez niego postępowania w sprawie nieletnich będących sprawcami opisanego w nim wypadku, udostępnienie dokumentacji zawierającej te dane przez Szkołę rodzicom potencjalnych jego sprawców nie jest niezbędne dla osiągnięcia ww. celu.

Zauważyć jednocześnie należy, iż istotne w sprawie jest to, że udostępnienie przez Dyrektora danych osobowych małoletniego Mi.K. zawartych w protokole powypadkowym na rzecz rodziców uczniów uczestniczących w wypadku było działaniem jednorazowym i działania takie nie są aktualnie kontynuowane. Tymczasem postępowanie prowadzone przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zainicjowane indywidualną skargą na nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych, jest ukierunkowane na wydanie decyzji administracyjnej na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy. Stosownie do brzmienia ww. przepisu, w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności: usunięcie uchybień (pkt 1), uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych (pkt 2), zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe (pkt 3), wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego (pkt 4), zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom (pkt 5), usunięcie danych osobowych (pkt 6). Z brzmienia ww. art. 18 ust. 1 ustawy, a zarazem z definicji decyzji administracyjnej – jako aktu rozstrzygającego w sposób władczy o prawach i obowiązkach stron postępowania w ustalonym i aktualnym na chwilę jego wydania stanie faktycznym i prawnym – wynika, że organ ochrony danych osobowych nie dokonuje oceny zdarzeń przeszłych, nie kontynuowanych w chwili orzekania. Decyzja Generalnego Inspektora nie jest zatem instrumentem represji – służącym wyciągnięciu konsekwencji w związku z przeszłymi nieprawidłowościami w procesie przetwarzania danych, lecz instrumentem służącym przywróceniu stanu zgodnego z prawem w procesie przetwarzania danych realizowanym w chwili wydania decyzji. W tej sytuacji oczywistym jest pozostawienie poza obszarem zainteresowania organu ochrony danych zdarzeń przeszłych w obszarze przetwarzania danych osobowych.

Wobec powyższego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, korzystając z uprawnienia przyznanego mu w art. 19 a ustawy, zwrócił się do Dyrektora Zespołu Szkół w W. o respektowanie przepisów

o ochronie danych osobowych, w szczególności w odniesieniu do danych wrażliwych uczniów, bowiem może to narazić Szkołę na zarzut naruszenia przepisów ustawy i odpowiedzialność karną z tym związaną.

Niezależnie od powyższego, jeżeli Skarżąca uważa, że w związku z działaniem Dyrektora doszło do naruszenia dóbr osobistych jej lub jej małoletniego syna, Mi.K., wskazać należy, iż każdy, kto ma poczucie naruszenia jego dóbr osobistych, może – w stosunku do osoby według niej winnej naruszenia – wystąpić na drogę postępowania cywilnego w myśl przepisów Kpc. Stosownie do treści art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r., poz. 121), niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach, dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego. Jeżeli więc skutek działań ww. podmiotów doszło w ocenie Skarżącej do naruszenia dóbr osobistych jej oraz jej syna, może ona dochodzić ich ochrony na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 24 § 1 Kodeksu cywilnego ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może ona także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w Kodeksie cywilnym może ona również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Sądem właściwym w tym zakresie będzie sąd cywilny.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro GODO, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.